

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH

Biuletyn

DOKUMENTY ROBOCZE • EKSPERTYZY • KOMUNIKATY • OPINIE • LISTY

SERIA Z • NR 40 - 2002 • LICZBA STRON 6 (S. 453-458) • © PISM • NR EGZ. PISM 3.20

KOMUNIKATY

Informacja o wykonaniu zadań Instytutu

– art. 2 ustawy z 20 grudnia 1996 r. o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych

Dz.U. Nr 156, poz. 777 –

w roku 2001

A. „Prowadzenie badań naukowych w zakresie spraw międzynarodowych” (art. 2 pkt 1 ustawy w związku z art. 9 pkt 1)

- Uzyskano dotację (300 000.- na okres 2001-2003) Komitetu Badań Naukowych na realizację pierwszego projektu badawczego w Instytucie - „Uprzedzenia wzajemne polsko-rosyjskie” - i rozpoczęto realizowanie projektu (kierownik: prof. dr hab. Andrzej de Lazari), przy przeważającym udziale badaczy spoza Instytutu.
- Rozpoczęto prace nad następnym wnioskiem do KBN (edycja polskich dokumentów dyplomatycznych – patrz G).

B. „Przygotowywania analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych z zakresu spraw międzynarodowych” (art. 2 pkt 2 ustawy)

- Wykonano specjalne ekspertyzy:
 - a) z inicjatywy sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych: „Aquis Schengen w Polsce i krajach Grupy Wyszehradzkiej”
 - b) z inicjatywy Departamentu Europy Zachodniej Ministerstwa Spraw Zagranicznych: „Skutki Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką

Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy, z dnia 17 czerwca 1991 roku”

- c) z inicjatywy Wspólnoty Polskiej: „Prawne znaczenie wymiany listów pomiędzy ministrami spraw zagranicznych RP i RFN w związku z traktatem 1991 r.”
- Wykonano z inicjatywy własnej ponad 150 analiz, głównie z zakresu (1) bezpieczeństwa, (2) integracji europejskiej oraz (3) stosunków z krajami sąsiedzkimi, instytucji, z czego ok. jedną trzecią przetworzono w publikacje (czasopisma – patrz G) – lista poniżej. Opracowania te były wynikiem połączenia pracy indywidualnej z zespołową.
 - Współpraca w dziedzinie uzbrojenia w UE
 - Tematy do rozważań nad stereotypami
 - "Raj podatkowy" jako zagraniczny czynnik w systemie podatkowym
 - Problemy demograficzne Federacji Rosyjskiej
 - Unia Europejska a pozaeuropejskie instytucje integracji regionalnej
 - Rosyjska obecność w Republice Słowackiej
 - Rosyjska obecność w Republice Czeskiej
 - Wspólna Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony Unii Europejskiej
 - Współcześni liberalowie w Federacji Rosyjskiej (I)
 - Imigracja w Unii Europejskiej
 - Lobbiny w Unii Europejskiej
 - Integracja Turcji z Unią Europejską
 - Opinia publiczna wobec Unii Europejskiej w państwach członkowskich
 - Radykalizm islamski w Azji Środkowej jako czynnik zbliżenia między Rosją i Chinami
 - Nabywanie nieruchomości przez cudzoziemców. Polska - Unia Europejska
 - Po terrorystycznym ataku w USA
 - Azja Środkowa po 11 września 2001 roku
 - Akt terrorystyczny w Nowym Jorku oraz Waszyngtonie dnia 11 września 2001 roku. Aspekty prawnomiędzynarodowe
 - Zwalczenie terroryzmu w krajach Unii Europejskiej (RFN, Wielka Brytania, Hiszpania, Francja)
 - Polski model instytucji odpowiedzialnych za integrację z Unią Europejską. Pierwsze przybliżenie
 - Perspektywy współdziałania Rzeczypospolitej Polskiej z państwami Europy Środkowej i Wschodniej w zakresie zapobiegania terroryzmowi i jego zwalczania
 - Europejska Tożsamość w dziedzinie Bezpieczeństwa i Obrony - perspektywa europejskich członków NATO pozostających poza Unią Europejską
 - Czy kraje Grupy Wyszehradzkiej mogą prowadzić współpracę wzmocnioną w ramach Unii Europejskiej?
 - Kobiety w siłach zbrojnych państw NATO
 - Nacjonałisci rosyjscy wobec USA
 - Społeczne ruchy antyglobalizacyjne
 - Ekonomiczne skutki wydarzeń z 11 września 2001 roku dla Azji Południowo-Wschodniej
 - Migracja siły roboczej w państwach Unii Europejskiej
 - Co to jest partnerstwo strategiczne?
 - Opinia publiczna w państwach Unii Europejskiej o członkostwie i rozszerzeniu UE
 - „Przegląd Dyplomatyczny” (1919-1923)

- Wspólna Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony Unii Europejskiej. Głos w dyskusji polskiej
- Polska w systemie światowym: zmiana ustroju i polityki zagranicznej
- Samorząd gminny w stosunkach międzynarodowych. Pierwsze przybliżenie
- Rozważania o stosunkach polsko-litewskich na tle porównawczym
- Pozostawić historii? Polacy i Litwini w roku 2001
- Miejsce Litwy i Polski w przestrzeni transatlantycznej
- Polsko-litewska współpraca w dziedzinie bezpieczeństwa
- Następny krok w strategicznym partnerstwie litewsko-polskim?
- Stanowisko Rzeczypospolitej Polskiej wobec wzmocnionej współpracy w Unii Europejskiej. Głos w dyskusji
- Transnarodowa harmonizacja bezpieczeństwa i rozwoju ograniczy transnarodowy terroryzm
- Skutki Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy, z dnia 17 czerwca 1991 roku
- Znaczenie prawne wymiany listów ministrów spraw zagranicznych Polski i Niemiec z dnia 17 czerwca 1991 r.
- Acquis Schengen w Polsce i innych państwach Grupy Wyszehradzkiej
- Wspólny kierunek dla Polski i Rosji
- Europejska Tożsamość w dziedzinie Bezpieczeństwa i Obrony – perspektywa europejskich członków NATO pozostających poza Unią Europejską

C. „Doskonalenie zawodowe kadr wykonujących zadania w zakresie stosunków międzynarodowych i polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej” (art. 2 pkt 3 ustawy)

- Przygotowano projekt programu Studium Dyplomatycznego. W związku z brakiem wymaganej przez Statut Instytutu decyzji Rady Instytutu, prace zostały przerwane.
- Zorganizowano podróż studyjną pracowników PISM do Kwatery Głównej NATO i Komisji Europejskiej w Brukseli, we współpracy z Przedstawicielstwem RP przy NATO i Przedstawicielstwem RP przy Komisji Europejskiej.
- Prowadzono kształcenie pracowników w zakresie:
 - a) j. angielskiego,
 - b) stosowania ustawy o zamówieniach publicznych,
 - c) stosowanie ustawy o prawie autorskim i pokrewnych prawach
 - d) techniki komputerowej,
 - e) BHP.

D. „Upowszechnianie w społeczeństwie polskim wiedzy z dziedziny współczesnych stosunków międzynarodowych” (art. 2 pkt 4 ustawy)

- Prowadzono stronę internetową Instytutu - <www.pism.pl>
- Przygotowano program internetowego Klubu Dyskusyjnego w zakresie spraw międzynarodowych
- Zakończono I cykl Wykładów Publicznych w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych („Ustrój państwa a polityka zagraniczna”. Wykładowcy: W.

Bartoszewski, B. Geremek, D. Rosati, A. Olechowski, K. Skubiszewski, R. Stemplowski) i rozpoczęto II cykl („Etyka dyplomacji”. Wykładowcy: T. Pieronek, J. Wiatr; cykl kontynuowany w 2002 r.).

- Zakończono pierwsze dwa konkursy dla studentów ("Międzynarodowe aspekty studiowanej przeze mnie dziedziny", "Integracja Europejska") i ogłoszono nowy konkurs doroczny.
- Publikowanie opracowań i wydawanie materiałów źródłowych - patrz niżej (lit. G).
- Propagowanie prac Instytutu metodą informacji internetowej i ogłoszeń prasowych

E. „Utrzymywanie kontaktów z ośrodkami szkoleniowymi, naukowymi i politycznymi w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą” (art. 2 pkt 5 ustawy)

- Utrzymywano kontakty z ośrodkami szkoleniowymi i naukowymi w RP, przede wszystkim poprzez :
 - a) konsultacje pracowników innych instytucji,
 - b) obecność autorów z innych ośrodków w periodykach wydawanym przez Instytut,
 - c) udział pracowników innych ośrodków w badaniach prowadzonych przez Instytut (lit. A),
 - d) udział pracowników innych instytucji w konferencjach PISM:
 - i) Konferencja „Samorząd w stosunkach międzynarodowych”
 - ii) Konferencja :Pogranicza a polityka zagraniczna”
 - e) udział pracowników PISM w konferencjach organizowanych przez inne instytucje,
 - f) zrealizowanie cyklu wykładów i konwersatoriów - w porozumieniu z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza - w Collegium Polonicum (Ślubice),
 - g) opracowanie wstępnej koncepcji współdziałania ze środowiskiem historyków przy wydawaniu źródeł (seria wydawnicza, patrz G)
- Utrzymywano kontakty z ośrodkami politycznymi w RP, w szczególności poprzez:
 - a) Zaopatrywanie polityków oraz wysokich urzędników w „Biuletyn” Instytutu (kilkudziesięciu odbiorców),
 - b) zorganizowanie Forum Polityki Zagranicznej, inaugurując cykl dorocznych konferencji w Zamku Królewskim nt. polskiej polityki zagranicznej, z udziałem polityków i ekspertów. Współpraca: Polskie Radio. Uczestniczyli posłowie: W. Cimoszewicz, A. Dorn, J. Kalinowski, T. Mazowiecki.
- Utrzymywano kontakty z ośrodkami szkoleniowymi i naukowymi oraz politycznymi za granicą, w szczególności poprzez:
 - a) Uczestniczenie w spotkaniu w Londynie, 2-8 lipca 2001 r. oraz Brukseli, 6-8 grudnia 2001 r., współprzewodniczących II konferencji nt. dialogu transatlantyckiego (zapoczątkowanego warszawską konferencją nt. Prospects for the EU-US Relationship), wspólnie z Uniwersytetem Oksfordzkim, Uniwersytetem Pittsburskim i Uniwersytetem Teksaskim (Austin); spotkanie z ambasadorem USA w Kwaterze Głównej NATO;
 - b) zorganizowanie w Londynie, we współpracy z Przedstawicielem Komisji Europejskiej w Londynie i w jego siedzibie, promocji wydawnictwa „Prospects...” – patrz lit. a.

- c) zorganizowanie "Polish-Russian Conference 2001" z udziałem przedstawicieli ośrodków szkoleniowych, badawczych i politycznych w wymienionych krajach.
- Uwaga: Propozycja zorganizowania konferencji polsko-niemieckiej typu "Okragły Stół" albo „Forum Polska – Niemcy” z udziałem przedstawicieli ośrodków szkoleniowych, badawczych i politycznych w wymienionych krajach (pismo dyrektora PISM z 18 września 2000 r.) nie została zrealizowana w związku z negatywną reakcją ministra spraw zagranicznych na tę propozycję.
- Uczestniczono w konferencjach zagranicznych:
 - a) Wilno, 28-29 czerwca 2001 r. – „Polska i Litwa: treść partnerstwa strategicznego”. Referaty.
 - b) Nowogród Wielki, 13-14 lipca 2001 r. – “Russia’s Relations with Enlarging Europe.” Referat.
 - c) Prešov, 12 października 2001 r. – „ Carpathian Euroregion and Schengen: Impact and Challenges”. Referat.
 - d) Lizbona, 18-19 października 2001 r. – „Europe’s New Destiny.” Referat.
 - e) Split, 18-20 października 2001 r. – “Defense Transparency: White Paper on Defense”. Referat.
 - f) St. Petersburg, 15-16 listopada 2001 r. – “Perspektywy integracji europejskiej w XXI wieku: Rola Polski i Rosji.” Referaty.
 - g) Wiedeń, 16 listopada 2001 r. – „Regional Partnership and the Future of the European Union.” Referat.
 - h) Moskwa, 19-20 listopada 2001 r. – „Polska w systemie współpracy transatlantyckiej a współpraca polsko-rosyjska.” Referat.
- Uczestniczono w konferencjach związanych z badaniami, o których mowa w lit. A:
 - a) Bramberg, 19-23 września 2001 r. – Kongress zur russischen Bergiffsgeschichte
 - b) St. Petersburg, 26 września-1 października 2001 r. – “History of ideas as a methodology in the humanities”
 - c) Moskwa, 17-20 grudnia 2001 r. – „Dostoevsky in the Cintemporary World from 1821 to 2001 r.”

F. „Gromadzenie specjalistycznego księgozbioru i dokumentacji naukowej, a także prowadzenie otwartej działalności bibliotecznej” (art. 2 pkt 6 ustawy)

- W związku z niewykonywaniem przez ministra spraw zagranicznych ustawy o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych (m.in. nie przekazano Instytutowi Biblioteki b. PISM), ograniczono się do zakupu potrzebnych druków zwartych i czasopism do biblioteki podręcznej.

G. „Prowadzenie działalności wydawniczej” (art. 2 pkt 7 ustawy)

- Przystąpiono do wydawania czasopism:
 - a) „Biuletyn”. Publikacja nieregularna. Ukazało się 36 numerów, łączna obj. 436 stron druku. Nakład ok. 100 egz. Odbiorcy: politycy i wysocy urzędnicy.
 - b) „Polski Przegląd Dyplomatyczny”. Kwartalnik. Wydano pierwsze cztery numery. Łączna obj. 1200 s. druku
 - c) “The Polish Foreign Affairs Digest. English Language Versions of Papers Published in the Polski Przegląd Dyplomatyczny and other Journals in Poland”. Kwartalnik. Przygotowano do druku pierwszy numer. Obj. 300 s. druku.

- d) "Европа. Журнал Польского института международных дел". Kwartalnik. Przygotowano do druku pierwszy numer. Obj. 305 s. druku.
- Wydano materiały z konferencji *Prospects for EU-US Relationship*, s. 123
 - Przystąpiono do wydawania monografii M. Kornata *Polska 1939 roku wobec Paktu Ribbentrop-Mołotow*, obj. 800 s. druku
 - Przygotowano do druku raport pod red. A.D. Rotfelda zawierający materiały SIPRI: *Kontrola zbrojeń i rozbrojenie u progu XXI wieku*, obj. 185 s. druku
 - Przygotowano do druku dwa zbiory oryginalnych opracowań autorów zagranicznych i polskich:
 - a) *The European Union in the World System Perspective*
 - b) *Transnational Terrorism in the World System Perspective*
 - Udostępniano w trybie internetowym (on-line) informację o publikacjach Instytutu
 - Opracowano wariantową koncepcję wydawania „Polskich Dokumentów Dyplomatycznych” oraz innych materiałów źródłowych i bibliograficzno-biograficznych.

UWAGA 1.

Mimo istnienia ustawowego obowiązku (art. 8 ustawy z 20 grudnia 1996 r. o PISM), Instytutowi nie przekazano majątku b. PISM; majątek obejmuje przede wszystkim:

- a) prawo najmu budynku przy ul. Wareckiej 1a (budynek jest własnością gminy, zajmowany jest przez MSZ od momentu likwidacji b. PISM; Instytutowi udostępniono, z kilkumiesięcznym opóźnieniem, osiem zaniedbanych i ciasnych pomieszczeń na najwyższym piętrze, uniemożliwiając prawidłową organizację pracy 40-osobowego zespołu pracowniczego i prawidłowe zagospodarowanie sprzętu; większość pomieszczeń na tym piętrze stoi pusta – do dyspozycji MSZ; niższe piętro zajmują urzędnicy MSZ, na parterze mieści się Biblioteka – patrz niżej; w zawilgoconej piwnicy trzymane są zbiory biblioteczne);
- b) Bibliotekę b. PISM (administrowana przez Zarząd Obsługi MSZ).

UWAGA 2.

Ostatnie zmiany na stanowiskach ministra spraw zagranicznych i dyrektora generalnego MSZ budzą nadzieję na pełne wykonanie ustawy w początkach 2002 r.

*Oprac. na podstawie
„Sprawozdania z działalności Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych w 2001 r.”
31 grudnia 2001*